
Sykehuskonflikten for Arbeidsretten

AKTUELT I FORENINGEN

MATTIS DAHL ÅMOTSBAKKEN

mattis.dahl.amotsbakken@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Kampen for det kollektive vernet fortsatte da Akademikerne Helse og Spekter møttes i Arbeidsretten 2. oktober. Konflikten står om sykehuslegenes arbeidstid.

KOLLEKTIVT VERN: Sykehuslegene møter en stadig tøffere arbeidshverdag. Foto: Thomas Barstad Eckhoff/Legeforeningen

Kan Rikslønnsnemnda tvinge sykehuslegene til å jobbe med svært vide unntak fra arbeidsmiljølovens regler om arbeidstid, mot Legeforeningens vilje? Arbeidsretten skal ta stilling til et spørsmål som har stor betydning for alle norske arbeidstakere.

– Blir kjennelsen i Rikslønnsnemnda stående, vil også andre yrkesgrupper være låst i avtaler mot sin vilje. Faren er da stor for at andre foreninger vil vegre seg mot å inngå unntak om arbeidstid, sier president Marit Hermansen.

Tidenes lengste sykehusstreik

Forhandlingene mellom Spekter og Legeforeningen i 2017 endte med brudd. Oppgjøret gikk til mekling og senere streik, som ble stanset av regjeringen i oktober samme år.

Konflikten gikk videre til Rikslønnsnemnda, som ga Spekter medhold og fastsatte den nye tariffavtalen.

Bryter med norsk lov

Legeforeningen og Spekter har gjennom arbeidsmiljøloven en eksklusiv mulighet til å avtale unntak gjennom tariffavtalen. Derfor mener Legeforeningen at Rikslønnsnemnda ikke kan tre inn i fagforeningens sted og påtvinge arbeidstakere vide unntak fra arbeidsmiljøloven.

– Vi mener nemndas kjennelse bryter med norsk lov og adgangen fagforeninger har til å inngå vide unntak fra lovens arbeidstidsregler, sier Hermansen.

Legeforeningen har over tid pekt på at sykehuslegene møter en stadig tøffere arbeidshverdag. Da enkelte helseforetak begynte innføringen av en ny planleggingsmetodikk, som går bort fra den etablerte praksisen med rullerende planer, kunne ikke Legeforeningen lenger gå med på de vide unntakene fra arbeidsmiljøloven.

Legenes tjenesteplaner rullerer etter et fast mønster basert på antall deltakere i vaksjiktet. Tillitsvalgte er med på å sette opp planene og se til at de er forsvarlige. Ordningen gir forutsigbarhet, jevn fordeling av arbeidsbelastning og hindrer forskjellsbehandling – i sum utgjør dette et *kollektivt vern*.

Unikt juridisk spørsmål

Spørsmålet som retten skal ta stilling til har ikke vært behandlet av Arbeidsretten tidligere. Avgjørelsen vil være endelig og kan ikke ankes. Dersom saken ikke fører frem eller blir løst på en annen måte, vil den likevel kunne prøves for andre norske domstoler og internasjonale organer.

Leder av Akademikerne Helse, Rune Frøyland, avga partsforklaring i saken. I tillegg til Legeforeningens advokater, ga følgende personer vitneforklaring på vegne av foreningen: Anne Kjersti Befring, tidligere juridisk direktør i Legeforeningen, Yngve Mikkelsen, tidligere visepresident i Legeforeningen, Christian Grimsgaard, tillitsvalgt i Overlegeforeningen og Kristin Utne, tillitsvalgt Yngre legers forening.

Publisert: 27. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. desember 2025.